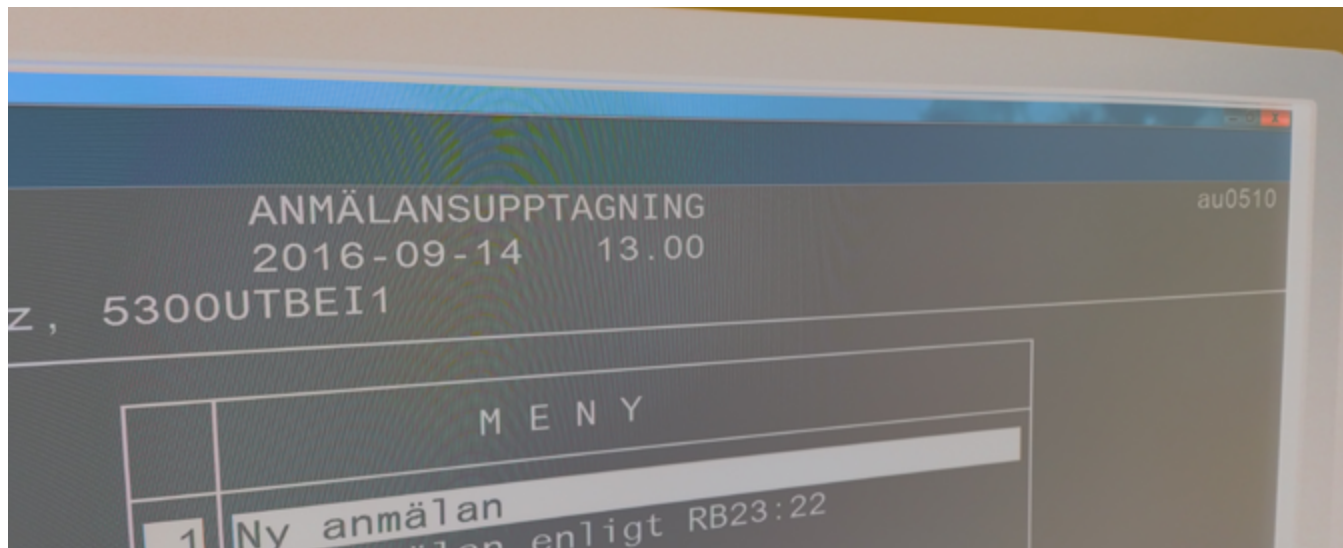

Nationellt bedrägericenter

Intressant just nu om bedrägerier

Augusti 2016

Diarienummer: A116.272/2015

Inflödet just nu

Nu när sommaren närmar sig sitt slut kan vi på NBC konstatera att karaktären på bedrägeriärendena inte nämnvärt förändrats under sommarmånaderna i jämförelse med tidigare under året.

När det gäller brott och bedrägerier mot äldre har det s.k. läkarmoduset fortsatt. Individer utger sig då för att vara någons läkare och erbjuder en ny och effektivare medicinering mot en kontant förskottsbetalning som senare kommer återbetalas via välfärdssystemet. De s.k. barnbarnsärendena har också fortsatt över sommaren.

”VD-bedrägerierna”, där bedragaren via mejl utger sig för att vara VD och vilseleder ekonomiansvarig eller annan att göra stora överföringar till framförallt utländska bankkonton fortsätter orsaka omfattande förluster. Bedrägeriformen är spridd globalt och ett mycket stort problem i bl.a. Europa och USA sedan flera år. I Sverige och våra nordiska grannländer har brottsupplägget ökat kraftigt under 2016.

Kortbedrägerier och framförallt ”Card Not Present” utgör fortfarande en mycket stor del av ärendeinflödet och är det enskilt största bedrägerimoduset.

Under sommarmånaderna har en ökning setts vad gäller s.k. växlingsbedragare som rest runt i landet. Via övervakningsbilder och samarbete med Finland har en del gärningspersoner kunnat identifieras och efterlysas.

Slutligen har det även skett en ökning av s.k. Facebook-bedrägerier under sommaren. Modus är att någon kapar annans Facebook konto för att därefter kontakta dennes vänner med en förfrågan om att låna deras bankdosa/bankduskoder eftersom den egna är trasig. Då vännerna är övertygade om att det är någon som står dem nära som behöver hjälp ger de ut bankkoderna via messenger med resultatet att bedragaren för över alla deras pengar till Bitcoin-förmedlare.

Möte gällande CEO Fraud

I slutet av augusti bjöd FBI tillsammans med dansk polis in representanter från de nordiska länderna till ett tvådagarsmöte i Köpenhamn gällande de s.k. ”VD-bedrägerierna”.

Syftet med mötet var att skapa en samlad bild kring modus och omfattning men även att diskutera brottsförebyggande åtgärder, framgångsfaktorer i utredningsarbetet samt stärka samarbete mellan de Nordiska länderna.

”VD-bedrägerierna” är en brottstyp som funnits och varit ett stort problem i bl.a. Europa och USA under flera år, men som i Sverige och Norden ökat kraftigt under 2016. Globalt sett förs dagligen enorma summor över till bedragares konton och lågt räknat finns uppgifter som säger att det under en treårs period handlar om 3,2 miljarder dollar.

Storbedragare gripen av Interpol

Den 1 augusti grep Interpol en man som misstänks ha lett ett internationellt bedrägerinätverk som lurat människor på över 500 miljoner kronor.

Den 40-åriga mannen, som är medborgare i Nigeria, har bl.a. sysslat med ”VD-bedrägerier” då han kapade företagschefers e-postkonton för att sedan be anställda att skicka över pengar till vad som påstods vara företagschefens konto, men som egentligen tillhörde gärningsmannen.

Läs mer [här](#).

Playstation - 2-steps verifiering

Tidigare i år noterade NBC ett högt inflöde av anmälningar rörande bedrägliga debiteringar kopplat till Playstation Network-konton. Den nya funktionen är således efterlängtat då den förhoppningsvis kommer sätta stopp för kontokortbedrägerierna framöver.

Med tvåstegsverifieringen lägger du till ett extra skydd för ditt Playstation-konto genom att addera

ett mobilnummer. När du sedan ska logga in på ditt konto skickas en specifik kod till ditt valda nummer som du sedan matar in tillsammans med ditt vanliga lösenord.

Läs mer [här](#).

MSB i samarbete med NBC

Under oktober månad 2016 deltar Sverige genom MSB i den Europeiska Informationssäkerhetsmånaden 2016. Kampanjen syftar till att öka medvetenheten hos privatpersoner och NBC kommer samverka med MBS då temat för den svenska kampanjmånaden är ID-kapning. Bakom kampanjen står Europeiska Kommissionen med stöd av ENISA.

MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Dynamisk phishing

Under sommaren drabbades Australiensiska Netflix-användare av falska mejlutskick med ämnet ”Netflix Membership On Hold”. Mejlen omdirigerade mottagaren till en falsk hemsida där programmet redan fyllt i vissa fält med kundens personuppgifter, allt för att få denne att uppfatta processen som äkta och kopplad till Netflix. Kunden uppmanades därefter att komplettera med sina bankuppgifter.

Det som är en nyhet i det här fallet är systemets dynamiska kapacitet att läsa av de uppgifter som användaren för in och därefter anpassa de fortsatta stegen i processen efter dessa. Systemet känner av vilket bankkort de kortuppgifter som fylls i är kopplat till och använder sedan en falsk kopia av kortets normala autentiseringsprogram, som exempelvis ”MasterCards SecureCode” eller ”Verified by Visa” för att ta processen vidare. Systemet har också kapacitet att avläsa om de kortuppgifter som fylls i av användaren är ogiltiga och vad felaktigheterna består i. Ännu har inget motsvarande noterats i Sverige.

Läs mer [här](#).

Lägenhetsbedrägerierna

Bedrägerier som är kopplade till lägenhetsuthyrning pågår året om men runt terminsstarter tenderar det ofta att öka då många letar ny bostad i samband med att skolan sätter igång. Bedrägerierna kan se ut på olika sätt men det vanligaste är att en lägenhet utannonseras via en webbplats på internet. Ofta har lägenheten en attraktiv adress och en rimlig hyra och bedragarna kräver vanligen flera månadshyror i förskott eller i deposition.

Så skyddar du dig

- ◆ Kontrollera att lägenheten faktiskt existerar. Det finns många exempel på fall där bedragare har kopierat bostadsrättsannonser och gjort om dem till andrahandsannonser.
 - ◆ Kontrollera med fastighetsägaren att personen är lägenhetsinnehavare och har tillstånd för andrahandsuthyrning. Var försiktig när uthyraren skickat e-post med länkar till fastighetsägaren.
- Det finns bedragare som har skapat falska hemsidor med telefonnummer som har gått till en kumpan.
- ◆ Kontrollera motpartens uppgivna namn och sök själv fram telefonnumret. Är det samma uppgifter som i annonsen? Ring upp och kontrollera uppgifterna.
 - ◆ Kräv legitimation på uthyraren och ett hyreskontrakt.
 - ◆ Betala aldrig i förskott innan du har fått se lägenheten och kontrakt är påskrivet. Att vilja ha förskottsbetalning innan uthyraren ens träffat dig tyder på bedrägeri, vem vill hyra ut till någon man inte träffat? Speciellt om det råder bostadsbrist och är säljarens marknad.
 - ◆ Var vaksam om uthyraren befinner sig utomlands eller inte kan träffas och ändå kräver förskottsbetalning

Brott mot äldre

Lärdomar att ta del av från avgörande i Hovrätten

Det som var extra tydligt och en framgångsfaktor i ärendet nedan var att Cirka-gruppen, som är experter på att utreda brott mot äldre, samordnade till sig alla ärenden som fanns utan förundersökningsbegränsning.

Den omfattande utredningen handlade om hur offer väljs ut i kassan i en livsmedelsbutik. De flesta drabbade har varit äldre kvinnor som kört bil ensamma till butiken. En av gärningspersonerna har ställt sig i närheten av offret vid kassan och sett den kod som slagits in s.k. "shouldersurfing". Gärningspersonen har kommunicerat med en medgärningsman och de har hållit uppsikt över offret när denna packat in varorna i bilen och samtidigt placerat sin handväska på passagerarsätet. Medgärningsmän har kommit fram och frågat efter vägen och vecklat ut en karta. När offrets uppmärksamhet varit riktat åt annat håll har kontokortet tillgripits från offrets plånbok som legat i väskan. Kort därefter har det använts för uttag i närliggande bankomat och därefter har köp gjorts i olika elektronikbutiker samt tankning i bensinautomater.

I Tingsrätten dömdes en av de tilltalade till 4 år och 6 månaders fängelse. Hovrätten skärpte fängelsestraffet till 5 år.

I hovrättens dom står bl.a. att läsa:

"Vid bestämmande av straffvärdet anser Hovrätten att gärningarnas systematik och förslagenhet i huvudsak har beaktats genom rubriceringen. Hovrätten anser att i höjande riktning vid bedömningen av straffvärdet gör sig gällande målsägandenas höga ålder och därmed deras utsatta situation samt att tillgreppen skett i princip uteslutande i målsägandenas omedelbara närhet." [...]
"I målet rör det sig om flerfaldig brottslighet och straffvärdesbedömningen ska avse brottsligheten i dess helhet, vilket innebär att det straff som mäts ut i allmänhet ligger väsentligt lägre än vad som skulle bli följden av en sammanläggning av straffvärdet för varje enskilt brott ingår i brottsligheten. Av intresse är bl.a. vilken eller vilka typer av brott som är aktuella och vilket tidsmässigt och annat samband som kan finnas mellan brotten."

Läs gärna domarna som i sin helhet [här](#). Alingsås Tingsrätt Rotel 6, B841-15 Hovrätten för Västra Sverige Avdelning 4 Rotel 45 B1340-16

Intern kontaktuppgift

Gäller för anställda inom Polismyndigheten
nationellt-bedragericenter.stockholm@polisen.se

Extern kontaktuppgift

Nina Jelter & Nicklas Allvin, Analytiker
nina.jelter@polisen.se
nicklas.allvin@polisen.se